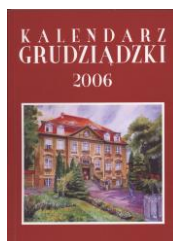

Biuletyn

Koła Miłośników
Dziejów Grudziądza

Rok IV: 2006

Numer 2 (76)

Data odczytu: 18.1.2006

Data wydania: 18.1.2006

mgr Karola Skowrońska, mgr Tadeusz Rauchfleisz

Spotkanie z redaktorami i autorami **„Kalendarza Grudziądzkiego 2006” (R. 10)**

Kalendarz Grudziądzki ukazuje się nieprzerwanie od 1997 roku. Jego najnowsza edycja, zawiera 28 artykułów o różnej tematyce, napisanych przez 16 autorów oraz 53 ilustracje fotograficzne oraz rysunki Grzegorza Rygielskiego.

Od początku istnienia celem kalendarza było przybliżanie historii Grudziądza i okolic i opisywanie najciekawszych postaci i wydarzeń związanych z miastem. Chcemy, aby było to prawdziwe kompendium różnorodnej wiedzy o naszym mieście - o jego kulturze, turystyce oraz sporcie - mówi prezes Grudziądzkiego Towarzystwa Kultury Karola Skowrońska. Poza ciekawymi artykułami w Kalendarzu Grudziądzkim znajdują się stałe elementy, m.in. calendarium grudziądzkie i opis ważniejszych rocznic, obchodzonych w 2006 roku. Stały jest również dodatek, który towarzyszy kolejnym edycjom kalendarza. W tym roku jest to kalendarz ścienny z widokami Grudziądza o różnych porach roku.

Kalendarz Grudziądzki 2006 jest dostępny w Bibliotece Miejskiej w cenie 20 złotych.

SPIS TREŚCI

1. **Calendarium grudziądzkie**
2. **Skrócony kalendarz na 2007 r.**
3. **Ważniejsze grudziądzkie rocznice w 2006 r.**
(Stanisław Poręba)
4. **Patroni ulic Grudziądza** (Stanisław Poręba)
5. **Osadnictwo holenderskie w Kotlinie Grudziądzkiej** (Michał Czepek)
6. **Uwięziony barokowy zabytek** (Adam Stenzel)
7. **Czystość w mieście w XIX wieku**
(Eugeniusz Chmielewski)
8. **Fort Wielka Księża Góra** (Włodzimierz Grabowski)
9. **Błękitni ułani na morzu** (Jerzy Krzyś)
10. **Ciekawostki kawaleryjskie** (Jerzy Krzyś)
11. **Wigilia** (Stanisław Raginiak)
12. **Od 75 lat klub dla wszystkich** (Jerzy Krzyś)
13. **Grudziądzki „Muzyk Wojskowy”**
(Anna Janosz-Olszowy, Zbigniew Zawadzki)
14. **Czasopisma przedwojennych organizacji i stowarzyszeń** (Krzysztof Dąbkowski)
15. **Dzieje Teatru Miejskiego w Grudziądzu (1926-1929)** (Stanisław Poręba)
16. **Potomek królowej Marysieńki** (Stanisław Poręba)
17. **Kazimierz Grus (1886-1955)** (Stanisław Poręba)
18. **Spadkobiercy Lutra** (Adam Stenzel)
19. **Energetyka w Grudziądzu** (Marzena Gola)
20. **Kontynuują tradycje 113 Szpitala Wojskowego**
(Jerzy Krzyś, Andrzej Małecki)
21. **Srebrny jubileusz KIK** (Zofia Sołtys)

22. **Rotarianie grudziądzcy** (Lucjan Zubrzycki)
23. **10-lecie edukacji bankowej** (Roman Nowak)
24. **Z żalobnej karty**
25. **Podróże artystyczne chóru „Alla Camera”**
(Anna Janosz- Olszowy)
26. **Grudziądz w najnowszych publikacjach**
(Janusz Hinz)
27. **Bibliografia artykułów zamieszczonych w „Kalendarzu Grudziądzkim” roczniki od I do X** (Janusz Hinz).
28. **0 lekach z dawnej apteki grudziądzkiej** (Bolesław Siedlecki).

Stanisław Poręba

WAŻNIEJSZE GRUDZIĄDZKIE ROCZNICE W 2006 ROKU

- 15 I** - 95 rocznica śmierci w Grudziądzu księgowego, redaktora, pisarza dla dzieci i działacza narodowego BOLESŁAWA SOBIECHOWSKIEGO, m. in. inicjatora założenia Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” w Grudziądzu.
(1911)
- 24 I** - 40 rocznica śmierci w Kurytybie (Brazylia) poety ludowego i emigranta WOJCIECHA BREOWICZA, b. wieloletniego współpracownika „Gazety Grudziądzkiej”
(1966)
- 27 I** - 110 rocznica urodzin w Duchnicach (Mazowsze) LUCJANA GŁODKOWSKIEGO, znanego grudziądzkiego dziennikarza, zamordowanego w 1939 r. przez Niemców.
(1896)
- 6 II** - 100 rocznica urodzin w Słupi Nowej (Kielecczyzna) JADWIGI KORCZAKOWSKIEJ, aktorki i pisarki dla dzieci. W l. 1928-1929 była mieszkanką Grudziądza.
(1906)
- 10 II** - 65 rocznica śmierci w Auschwitz-Birkenau grudziądzkiego dziennikarza ALOJZEGO MAJOROWICZA, związanego z „Gazetą Grudziądzką” i „Gońcem Nadwiślańskim”, zięcia W. Kulerskiego. (1941)
- 1 III** - 115 rocznica urodzin w Wabczu (pow. chełmiński) ALBINA NOWICKIEGO, nauczyciela, redaktora i wydawcy, m.in. dwukrotnego posła na Sejm RP oraz redaktora grudziądzkich pism: „Szkoła Pomorska”, „Nauczyciel Pomorski” i „Od Naszego Morza”.
(1891)
- 4 IV** - 140 rocznica urodzin w Grochowiskach (pow. żniński) IZYDORA ŚREDZKIEGO, drukarza, redaktora i działacza narodowego w Grudziądzu.
(1866)
- 16 IV** - 35 rocznica śmierci dziennikarza i literata JANA ZAGIERSKIEGO, ps. Jerzy Szablica, związanego w okresie dwudziestolecia międzywojennego z prasą grudziądzką.
(1971)
- 2 V** - 25 rocznica śmierci ks. kardynała STEFANA WYSZYŃSKIEGO, w 1953 r. więźnia w Rywałdzie
(1981)
- 4 V** - 40 rocznica śmierci w Konstancinie mjr WP, olimpijczyka i sławnego jeźdźca ADAMA KRÓLIKIEWICZA. b. instruktora CWK w Grudziądzu.
(1966)
- 6 V** - 40 rocznica śmierci w Warszawie pisarza i dziennikarza EDWARDA LIGOCKIEGO, b. mieszkańca Grudziądza i redaktora literackiego w latach 1920-1922 miesięcznika „Straż nad Wisłą”.
(1966)
- 20 V** - 60 lat powojennej działalności Biblioteki Miejskiej
(1946)
- 22 VI** - 110 rocznica urodzin w Jaśle HENRYKA DOBRZAŃSKIEGO, mjr WP, oficera 18. Pułku Ułanów Pomorskich w Grudziądzu, wybitnego jeźdźca oraz w latach 1939-1940 dowódcy pierwszego oddziału partyzanckiego na ziemiach polskich. Używał pseudonimu „Hubal”. (1896)
- 18 VII** - 105 rocznica urodzin w Holsterhausen (Niemcy) STANISŁAWA MIKOŁAJCZYKA, działacza ruchu ludowego, polityka, dziennikarza i pamiętnikarza, związanego m.in. z Grudziądzem.
(1901)
- 20 VII** - 40 rocznica śmierci w Bandon (Irlandia), pisarza i dziennikarza JÓZEFA KISIELEWSKIEGO, m.in. autora zbioru reportaży „Ziemia gromadzi prochy” (1938). W Grudziądzu ukończył gimnazjum, był działaczem ZHP i współredaktorem pisma harcerskiego „Promień” (1923).
(1966)
- 25 VII** - 70 rocznica śmierci w Inowrocławiu grudziądzkiego dziennikarza i historyka ruchów filomackich na Pomorzu ALEKSANDRA MARKWICZA, m. in. autora książki „Filomaci” (1931).
(1936)
- 7 IX** - 60 rocznica śmierci w Warszawie grudziądzkiego nauczyciela i literata FERDYNANDA NEUMEUERA, ps. „Miroslaw Bezluda”, m. in. autora powieści „Madera” (1929).
(1946)
- 12 IX** - 15 rocznica śmierci w Nowym Mieście Lubawskim ks. ALFONSA MECHLINA, b. grudziądzkiego wikarego i redaktora „Tygodnika Parafialnego Parafii Rzymsko-Katolickiej w Grudziądzu” (1933-1934).
(1991)
- 24 IX** - 20 rocznica powstania Koła Miłośników Dziejów Grudziądza.
(1986)
- 14 IX** - 90 rocznica urodzin w Wiercianach IGNACEGO ANTOSZA, rolnika i poety ludowego, mieszkającego w Kotomierzu, współpracownika „Gazety Grudziądzkiej”.
(1916)
- 6 X** - 135 rocznica urodzin w Trzemesznie BOLESŁAWA SOBIECHOWSKIEGO, księgowego, redaktora i pisarza dla dzieci, m.in. inicjatora założenia w 1910 r. Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia” w Grudziądzu”.
(1871)
- 19 X** - 540 rocznica podpisania pokoju w Toruniu, kończącego 13-letnią wojnę z Krzyżakami, w wyniku której Grudziądz powrócił do Macierzy.
(1466)
- 19 X** - 120 rocznica urodzin w Bejskach (pow. Kazimierza Wielka) WACŁAWA NIEZABITOWSKIEGO, dziennikarza i literata, m. in. autora powieści fantastycznych „Huragan ze Wschodu” i „Ostatni z Ziemi”, związanego z Grudziądzem.
(1886)
- 7 XII** - 30 rocznica śmierci w Zakopanem rolnika i podhalańskiego poety ludowego STANISŁAWA NĘDZY - KUBIŃCA, b. współpracownika „Gazety Grudziądzkiej”.
(1976)
- 7 XII** - 105 rocznica śmierci w Berlinie-Poczdanie wydawcy i artysty malarza GUSTAVA CARLA RÖTHEGO, m. in. fundatora gmachu Biblioteki Miejskiej i Muzeum Miejskiego w Grudziądzu.
(1901)

13 XII - 40 rocznica śmierci w Waszyngtonie polityka, działacza ruchu ludowego i pamiętnikarza STANISŁAWA MIKOŁAJCZYKA, b. redaktora naczelnego „Codziennego Gońca Ludowego” w Grudziądzu (1934 -1936?). (1966)

13 XII -25 rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i internowanie 16 działaczy NSZZ „Solidarność” w Grudziądzu. (1981)

18 XII - 40 rocznica śmierci w Warszawie grudziądzkiej dziennikarki LEONTYNY KULERSKIEJ - MAJOROWICZ, córki W. Kulerskiego, związanej z „Gazetą Grudziądzką” i „Gońcem Nadwiślańskim”. (1966)

31 XII - 50 rocznica ukazania się drukiem w „Pomorzu” (Bydgoszcz) kolumny poetyckiej grudziądzkiej Grupy Literackiej „Prowincja 56” (1956)

(L.B.S.)

Redakcja: *Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.*